

Návrh - Odporúčania pre zákonných zástupcov dieťaťa/žiaka v prípade zistenia šikanovania v školáča školských zariadeniach

v súlade so Smernicou č. 36/2018 o prevencii a riešení šikanovania v školách a školských zariadeniach (ďalej len „smernica“)

[text je prípravou pre následné finálne grafické spracovanie materiálu]

1. Odporúčame zákonným zástupcom, aby si **všetko zdokumentovali a zozbierali dôkazový materiál.**

Proces vyšetrovania šikanovania môže trvať dlho, a práve preto sa odporúča pripraviť si dôkazový materiál. V prípade potreby je možné si písať aj záznamy jednotlivých dní, pretože pri konfrontácii alebo vyšetrovaní človek môže časom zabudnúť na jednotlivé detaily, ktoré môžu byť dôležité.

*Odporúča sa najmä **nekontaktovať** agresora, **nekontaktovať** ani zákonného zástupcu agresora. Vo väčšine prípadov sa neprizná nikto, a práve naopak, môže zhoršiť situáciu napríklad následným zastrašovaním alebo ovplyvňovaním svedkov.*

2. Odporúčame bezodkladne sa obrátiť na školu. Kontaktovať ako prvého triedneho učiteľa, s ktorým ste pravidelne v kontakte (prípadne výchovného poradcu, koordinátora prevencie, školského psychológa), vysvetliť mu čo ste zistili a predložiť mu dôkazový materiál.

*V súlade s § 152 písm. b) a c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008“) **školy a školské zariadenia** sú pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb **povinné vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálno-patologickým javom a zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov.***

Triedny učiteľ najviac pozná žiakov v triede, môže s nimi pracovať na sociálnej klíme aj v rámci triednických hodín a stretáva sa pravidelne so zákonnými zástupcami žiakov na rodičovských schôdkach. Okrem triedneho učiteľa je možné osloviť aj výchovného poradcu, koordinátora prevencie, školského psychológa.

*Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je **povinný** šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi **bezodkladne riešiť** a **každú jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc** na základe čl. 5 ods. 3 smernice.*

3. V prípade, ak triedny učiteľ odmietne s vami šikanovanie riešiť, je **nevyhnutné kontaktovať riaditeľa školy**. Odporúčame, aby ste požadovali informácie:
- ✓ ako bude škola postupovať pri vyšetrowaní,
  - ✓ ako zaistí ochranu vášho dieťaťa,
  - ✓ či má vypracovaný vnútorný predpis školy (samostatný alebo súčasť školského poriadku) ako postupovať v prípade šikanovania a či podľa neho bude postupovať pri riešení šikanovania,
  - ✓ akým spôsobom monitoruje šikanovanie na škole,
  - ✓ ako vás bude informovať o priebehu vyšetrowania a spôsoboch nápravy vzťahov v triede alebo škole a implementovania intervenčného programu,
  - ✓ zo stretnutia **si vyžiadajte zápis o riešení šikanovania**, ktorý je škola povinná vyhotoviť a dať všetkým účastníkom v súlade so smernicou.

*V súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) § 153 ods. 1 písm. c) riaditeľ školy alebo školského zariadenia vydá školský poriadok po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade. Školský poriadok upravuje najmä podrobnosti o **podmienkach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov** a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím.*

*Škola je **povinná vyhotoviť zápis** o úkonoch riešenia šikanovania, ktorý musí poskytnúť všetkým zúčastneným osobám na základe čl. 7 ods. 4 smernice. Tento zápis v prípade, že chce zákonný zástupca podať sťažnosť, môže postúpiť ako dôkazový materiál príslušnému školskému inšpekčnému centru.*

Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obeť a s rodinou agresora a dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obeť, agresora alebo svedkanajmä na zachovanie dôvernosti informácií na základe ods. 1 a 2. čl. 7 smernice.

Ak dieťa nie je priamou obeťou, ale patrí ku prihliadajúcej/mlčiacej väčšine, môžu sa uňho prejaviť rovnaké príznaky ako u obeť, a preto v takomto prípade odporúčame:

- ✓ rozhovor s dieťaťom,

- ✓ zaujímať sa ako škola s danou triedou ďalej pracuje (napr. intervenčný program),
- ✓ či monitoruje šikanovanie na škole,
- ✓ ak škola nekoná, požiadajte ju o nápravu.

4. Odporúčame navštíviť s dieťaťom Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“), ktoré diagnostikou zistí, či je/bolo Vaše dieťa šikanované a ako máte postupovať, prípadne ako má s dieťaťom pracovať škola. Služby CPPPaP sú bezplatné.

V súlade so Smernicou č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach čl. 5 ods. 1 opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jeho zákonných zástupcov sú najmä:

- a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
- b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom,
- c) zaistenie bezpečia obete,
- d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.

5. Ak ste presvedčení, že **škola nerieši šikanovanie** alebo ho rieši nedostatočne, odporúčame obrátiť sa na:

- Štátnu školskú inšpekciu(ďalej len „ŠŠI“) a podať sťažnosť na príslušnom školskom inšpekčnom centre,
- radu školy a žiacku školskú radu,
- zriaďovateľa školy,
- odbor sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately na najbližšom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny,
- políciu.

Kontakty na príslušné školské inšpekčné centrum (ďalej len „ŠIC“) môžete nájsť na stránke ŠŠI :<https://www.ssiba.sk/Default.aspx?text=g&id=14&lang=sk>

*Podmienky podávania sťažností na ŠIC sú uvedené na webovej stránke ŠŠI:
<https://www.ssiba.sk/Default.aspx?text=g&id=26&lang=sk>.*

V súlade s § 3 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len

„zákon č. 596/2003“) riaditeľa zriaďovateľ odvolá okrem iného za závažné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, na návrh hlavného školského inšpektora. V súlade s § 3 ods. 7 môže zriaďovateľ odvolať riaditeľa aj na návrh rady školy.

Na základe § 7 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005“) je každý povinný upozorniť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na porušovanie práv dieťaťa. V súlade s § 8 a § 9 zákona č. 305/2005 má dieťa aj rodič právo požiadať o pomoc orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, iný štátny orgán, ktorý je príslušný chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa, obec (zriaďovateľ), školu a školské zariadenia a ďalšie. Všetky orgány sú povinné poskytnúť dieťaťu pomoc, vykonať opatrenia na zabezpečenie jeho práv a právom chránených záujmov.

Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin a) neprekazenia trestného činu, b) neoznámenia trestného činu alebo c) ublíženia na zdraví.